

VATRA NOASTRĂ ROMÂNEASCĂ

ANUL XII • NR. 6 (27) - SERIE NOUĂ • APRILIE-IUNIE 2012

PERIODIC AL FILIALEI JUDEȚENE BOTOȘANI A UNIUNII VATRA ROMÂNEASCĂ

COMEMORAREA RĂPIRII BASARABIEI – 200 DE ANI

200 DE ANI DE LA OCUPAȚIA SAMAVOLNICĂ A BASARABIEI DE IMPERIUL RUSESC

Războiul ruso-turc din 1806 -1812 s-a sfârșit tragic pentru Moldova, cu pierderea Basarabiei, ca o consecință firească a luptelor diplomatice și militare

ruso-franceze, a orgoliilor dintre Alexandru I și Napoleon.

Continuare la pagina 2...

BASARABIA ROMÂNĂ - 200 DE ANI PRINTRE STRĂINI

În luna mai 2012, se împlinesc 200 de ani de la răpirea Basarabiei de Imperiul Rus.

Cu excepția unei perioade de 25 de ani (1919-1940 și

1941-1944), Basarabia este înstrăinată și în prezent...

Continuare la pagina 3...

1877-2012 – 135 DE ANI DE LA PROCLAMAREA INDEPENDENȚEI ȚĂRII INDEPENDENȚA DE STAT A ROMÂNIEI - SUMĂ A ISTORIEI NOASTRE NAȚIONALE

Descălecători de Țară, dătători de legi și datini, au ridicat stăvilă în fața cotropitorilor, la Posada, în 1330, „la Rovine, în câmpii”, la Podul Înalt, în 1475 etc. Pe Neajlov, oastea condusă de Mihai Viteazul scrie o nouă

filă în cartea de aur a luptei pentru Independența Țării. „Biruința smulsă la Călugăreni

Continuare la pagina 5...

Buna Vestire, la Chișinău

Duminică 25 martie, alături de o micuță și inimoasă delegație botoșăneană, am luat drumul capitalei est-moldave, Chișinău, pentru a susține și participa la o grandioasă manifestare, închinată împlinirii a 94 de ani

de la Unirea Basarabiei cu România, 27 martie 1918. Astfel, împreună cu inginerul Paul-Mircea Iordache...

Continuare la pagina 8...

200 DE ANI DE LA OCUPAȚIA SAMAVOLNICĂ A BASARABIEI DE IMPERIUL RUSESC

Războiul ruso-turc din 1806 -1812 s-a sfârșit tragic pentru Moldova, cu pierderea Basarabiei, ca o consecință firească a luptelor diplomatice și militare ruso-franceze, a orgoliilor dintre Alexandru I și Napoleon.

Neînțelegerile dintre Napoleon și Alexandru I au început încă din primăvara anului 1802, când Napoleon și-a însușit titlul de consul pe viață. Educat în spiritul liberalismului, Alexandru I a socotit acest gest al rivalului său drept uzurpare grea și l-a calificat: „cel mai vestit din toți tiranii lumii”, pe care-i găsim în istorie.

Fără jenă, Napoleon a încorporat Sardinia, iar în 1803, după începerea ostilităților cu Anglia, a ocupat Honverul, teritorii susținute de Rusia. Atitudinea lui Napoleon demonstrează fățiș dorința lui de a dispune de soarta Europei. Curtea rusească a început să-l urască.

Indignarea curții rusești a atins culmea în 1804, când prințul Enghien a fost arestat, pe teritoriul german, dus la Paris și ucis fără nici o vină.

Napoleon merge și mai departe: în același an, 1804, se proclamă împărat.

Sub aceste aparențe, de lucruri mărunte, se ascundeau adevăratele cauze ale neînțelegerilor: dorințele de hegemonie și de expansiune economică ale Franței și Rusiei.

În acest context, izbucnesc două războaie între Rusia și Franța, între 1805-1806 și 1806-1807, dar ambele s-au terminat cu victoria lui Napoleon: la Austerlitz (Moravia), în 20 noiembrie 1806 și Friedland, în iunie 1807 și care au constituit un dezastru pentru Rusia.

Față de aceste evenimente, Turcia nu a rămas impasibilă. Fascinați de succesul lui Napoleon și la îndemnul Franței, sultanul destituie, la sfârșitul lunii august 1806, domnitorii Principatelor Române, Constantin Ipsilanti și Alexandru Moruzzi, rusofili, punând în locul lor pe Alexandru Șuțu și Scarlat Calimaki, devotați francezilor.

Această măsură unilaterală contravenea Tratatului de la Kuciuc - Kainardji, prin care se stabilea că domniii români se numeau pe termen de 7 ani și nu puteau fi destituiți decât cu consimțământul Rusiei.

Rusia ordonă armatei să intre în Principatele Române, în octombrie 1806. De frica Rusiei și flotei engleze, Turcia reinstalează domnitorii scoși din domnie. Dar, Rusia nu se mulțumește cu asta și cere Turciei restabilirea tuturor drepturilor și privilegiilor Moldovei și Valahiei, eliberarea lor de armata turcă a lui Pasvan-Oglu. Neașteptând răspuns de la turci, din porunca lui Alexandru I, împăratul Rusiei, fără a declara război, armata Rusă ocupă Basarabia și trece Prutul.

La 27 decembrie 1806 Turcia declară război Rusiei.

Istoricul Rus Mihailovski dă următoarele amănunte cu privire la ocuparea Basarabiei: la 11 noiembrie 1806 avangarda rusă trece Nistrul, în dreptul orașului Movilău, sub comanda contelui Dolgoruki, la 12 noiembrie ocupă Bălțile și la 14 noiembrie trece Prutul, pe lângă Sculeni.

Hotinul este ocupat de generalul Essen și Tighina de către Meiendorf. Tighina a fost cucerită grație trucului pe care l-a organizat generalul Meiendorf pentru trimiterea pașei de la Dubăsari. Pentru a-i induce în eroare asupra numărului armatei rusești, în fața casei unde se aflau, unitățile ruse au trecut de câteva ori, repetat, în cerc, schimbându-și înfățișarea externă (coifuri etc.). S-a ajuns la impresia unei armate fără sfârșit. E posibil, să credem, să fi jucat un rol și banii rusești. În noaptea de 24 noiembrie 1806, podul cetății a fost aruncat peste canalul cu apă, care izola poarta cetății, și două batalioane rusești au reușit să intre în cetate. Garnizoana turcească s-a retras în ordine, în cetatea Ismail, care a fost cucerită abia în 1809. Cetatea Albă și Chilia s-au predat fără împotrivire.

Războiul ruso-turc intră în țesătura internațională europeană și se va desfășura în deplină dependență de ea.

După cele două înfrângeri din 1806 și 1807, Rusia se resemnează în fața lui Napoleon și, la 25 iunie 1806, Alexandru I acceptă o discuție cu Napoleon la Tilsit, pentru a stabili o înțelegere.

Alexandru I recunoaște hegemonia Franței în vestul Europei și-l sprijină pe Napoleon, împotriva Angliei. În schimb, obține libertate deplină în Suedia și Turcia.

Rusia și Franța încheie o alianță ofensivă și defensivă și se obligă de a acționa împreună oriunde ar fi. Alexandru I își ia sarcina de a mijloci împăcarea lui Napoleon cu Anglia, iar Napoleon de a mijloci împăcarea Rusiei cu Turcia. Rusia trebuia să evacueze Principatele Române și Turcia să nu le ocupe până la încheierea păcii cu Rusia. Conform clauzelor secrete, dacă Poarta va încheia pacea cu Rusia, în trei luni, ambii împărați s-au obligat să facă război Turciei și să împartă, în urma lui, toate teritoriile acesteia, cu excepția Constantinopolului și Rumeliei.

În Rusia, pacea de la Tilsit a produs o impresie penibilă. Se simțea că Rusia s-a supus voinței lui Napoleon. Tratatul era dăunător intereselor Rusiei, deoarece Anglia era principalul cumpărător al materiilor prime rusești și principalul exportator de obiecte de lux în Rusia.

Deși rușii s-au obligat să evacueze Principatele, au considerat că este ofensator pentru onoarea armatei ruse. Nici negocierile dintre Franța și Anglia nu au dat rezultate. Indignat, Napoleon se hotărăște să-i dea lui Alexandru I lovitura mortală. Astfel, la 2 februarie 1808, îi scrie faimoasa scrisoare, „Grand projet”, prin care-i comunică că el dorește ceea ce dorește și țarul, că nu dorește ca Rusia să părăsească Principatele, dar nici el să nu evacueze Prusia. Apoi descrie planul unei expediții militare în India și împărțirea Turciei. Orice creștere a teritoriului Rusiei, el o va primi cu plăcere. În compensare, cere Silezia. Rusia devine suspicioasă.

Încep tratativele, pentru împărțirea lumii, între Franța și Rusia. Rusia cerea, în plus, Bulgaria, Serbia,

Constantinopole, Bosforul și Dardanelele iar Franța să ia Morea, Egiptul, Albania, Siria și Bosnia. Napoleon nu era dispus la astfel de concesii dar stăruia să ridice, prin aceste intenții, pe Austria împotriva Rusiei.

Napoleon, în discuțiile cu ambasadorul Austriei, Metternich, îi recunoștea drepturile acesteia asupra teritoriilor dunărene ca drepturi „firești” și „geografice”.

În urma înfrângerii din Spania, Napoleon a fost nevoit să caute înțelegere cu Alexandru I. În septembrie 1808, la Erfurt, are loc o nouă întâlnire și înțelegere secretă între cei doi împărați. Napoleon a consimțit încorporarea în Rusia a Finlandei, Moldovei și Munteniei, iar Alexandru I l-a recunoscut pe Napoleon ca rege spaniol. Celelalte provincii rămăseră intacte. Alianța nu mai era sinceră. Fiecare voia să câștige timp. În timp ce Napoleon părea mai sincer, de două ori el și-a manifestat dorința de a se înrudi cu țarul cerând mâna surorii lui – în 1808, pe Ecaterina Pavlova și în 1810, pe Anna Pavlova, dar este refuzat.

În 1810, armata rusă din Principate trece sub comanda lui Kamenski al II-lea, care primește instrucțiuni să grăbească anexarea Moldovei, Munteniei și contribuția de 20 milioane de piaștri din partea Turciei. Acesta mai propune cedarea Olteniei, Austriei, în schimbul Bucovinei. Curtea vieneză refuză propunerea.

În 1811, apar neînțelegeri între Alexandru I și Napoleon. Se precipită un nou război între ei. Trebuia grăbită pacea cu Turcia. Kamenski este înlocuit cu

Kutuzov, la 7 aprilie 1811.

La 2 octombrie 1811, armata turcă suferă o grea înfrângere lângă Slobozia, după care, Kutuzov grăbește tratativele de pace la Giurgiu și marele vizir consimte să cedeze teritoriul până la râul Siret. Sultanul refuză propunerea și propune ca hotar râul Prut, fără partea de sud a Basarabiei. Kutuzov n-a fost de acord. Franța se silea să convingă pe sultan că, în curând, va începe război cu Rusia, teritoriile cedate vor fi recucerite și se va reface regatul Poloniei și vor fi cedate acesteia. După tergiversări, împăratul permite lui Kutuzov, la nevoie extremă, să încheie pacea, punând ca hotar Prutul, până la vărsarea în Dunăre, cu condiția încheierii unui tratat de alianță cu Turcia, împotriva lui Napoleon.

Alexandru I are impresia că Kutuzov întârzie pacea cu turcii și hotărăște înlocuirea lui cu Ciciagov. Kutuzov, prevenit, în secret, de Rumianțov, a grăbit încheierea păcii cu turcii. Când ajunge Ciciagov la București, era târziu. Pacea fusese încheiată la 16 (28) mai 1912, Rusia încorporează Basarabia, pe linia Prutului. Împăratul ratifică pacea și se pregătește de război cu Napoleon. Astfel a fost înstrăinată Basarabia, a cărei pierdere se va resimți dureros de către boierimea și obștea moldovenească, mai mult de un secol, până la Marea Unire din 1918.

Colonel r. Florea MACOVEI

BASARABIA ROMÂNĂ - 200 DE ANI PRINTRE STRĂINI

În luna mai 2012, se împlinesc 200 de ani de la răpirea Basarabiei de Imperiul Rus.

Cu excepția unei perioade de 25 de ani (1919-1940 și 1941-1944), Basarabia este înstrăinată și în prezent...

În antichitate, teritoriul dintre Nistru și Prut era locuit de daci, o ramură a tracilor, din a căror nume se trage și râul Tiras, numit apoi Nistru. În secolul II, era noastră, trec pe aici nenumărate triburi, în căutare de spațiu și resurse de hrană: varegii (vikingii albi) și triburile germane ale goților și gepizilor. Este traversată apoi de hunii lui Alaric, regele vizigoților, despre care se spune că s-ar fi născut aici. Vin apoi triburile nomade slave și cele turco-mongole (avarii, khazarii, pecenegii, cumanii, tătarii). Principele Basarab al Valahiei eliberează teritoriul dintre Prut, Nistru și gurile Dunării, de sub tătari. De aici îi vine și numele acestui teritoriu – Basarabia. În 1418 Valahia o cedează Moldovei și este alipită acesteia.

Până în 1812, când este integrată Imperiului Rus, domniile Valahiei și ai Moldovei vor construi, în acest teritoriu, zeci de mănăstiri fortificate și vor respinge peste 200 de raiduri ale hoardelor tătare.

În 1806, Rusia lui Alexandru I pune Imperiului Otoman următoarele condiții de pace:

“ Principatele Moldova, Valahia Mare și Mică (Muntenia și Oltenia) și Basarabia se alipesc, prin acest

tratat de pace, pe veci, Imperiului Rus, cu orașele, cetățile și satele, cu locuitorii acestora, de ambele sexe, și cu averea lor. Fluviul Dunărea va fi, de acum înainte, granița dintre cele două imperii”.

Războiul ruso-turc continuă și, în 1811, la București, în Hanul lui Manuc, încep tratativele de pace. În primă instanță, se pare că amenințarea Franței napoleonene îi temperează pe ruși, țarul comunicându-i generalului Kutuzov strategia sa: “ ...îndată ce treburile noastre împotriva lui Napoleon vor merge mai bine, îndată ne vom putea întoarce la propunerile noastre împotriva turcilor și atunci VOM PROCLAMA UN IMPERIU SLAV SAU GREC” !

De fapt, Imperiul Rus își însușise deja simbolurile Imperiului Bizantin, și, implicit, ale bisericii ortodoxe a lui Constantin cel Mare: vulturul bicefal și crucea ortodoxă. Ținta era să înghită întreg acest imperiu, inclusiv Grecia. Până la urmă, la Hanul lui Manuc, la 16 (28) mai 1812, se parafează tratatul de pace ruso-turc, prin care, Imperiul Otoman consimte la integrarea Basarabiei în Imperiul Rus. Un rol deosebit în satisfacerea intereselor rusești l-a avut un francez, consilierul țarului Gaspard Louis de Langeron, negociatorul șef al delegației slave. De fapt, Napoleon însuși a fost de acord, precum mai târziu Ribbentrop, ca rușii să ocupe Principatele Române, în războiul lor cu Imperiul Otoman. Dacă rușii nu au

reușit să anexeze și Muntenia și Valahia, trebuie să mulțumim turcilor.

Populația Basarabiei, transformată în gubernie rusească, era nemulțumită, mai puțin boierii moldoveni care, așa cum scrie un cronicar al timpului (Manolache Drăgici), se bucurau :“ Făcându-se mai întâi în orașul Eșii (Iași) cunoscută (Pacea de București), s-au umplut de negrăită bucurie sufletele celor adevărați credincioși patrioți ai Moldaviei pentru această nouă încununare a slavei Rosiei pravoslavnice și apărătoarei împărăției...”.

De unde tragem concluzia clară că, întotdeauna am avut cozi de topor în înalta societate. Vor trece 106 ani până ce basaraabienii se vor trezi. Iată cum îi vede și îi sfătuiește jurnalistul Emanoil Catelli în 1918: “ Moldovenii care au trăit timp de 106 ani, trebuie să vorbească astăzi mai tare, să li se audă glasul nu numai până la Petrograd, ci până la Londra, Paris și Roma. Căci ei sunt **români**, numai rușii i-au degradat la rolul de **moldoveni** ”.

Observați că, încă de atunci, rusificarea se făcea, ca și astăzi, prin negarea originii latine, conținută în definirea ca român, și promovarea diferenței, etnice, între români și moldoveni.

HOLOCAUSTUL ROMÂNESC

Mihail Kogălniceanu, încă la 1878, pe când doar se visa la Unirea din 1918, avea o premoniție sumbră privind Basarabia: “ Să dea Dumnezeu să mă înșel, dar o să vină în viitor foarte multe furtuni asupra acestei bucăți de pământ, pe care o numim Basarabia Română”. Și nu s-a înșelat. După 22 de ani de la proclamarea Unirii Basarabiei la România Mare, în 1940, Basarabia este ocupată, din nou, de ruși. Mai mult, România pierde și Bucovina de Nord, care este alipită R.S.S. Ucrainene, împreună cu sudul Basarabiei(Bugeacul); Restul Basarabiei și Transnistria formează Republica Sovietică Socialistă Moldovenească (la 2 august 1940), republică parte a Uniunii Sovietice.

Germanii, prin pactul Ribbentrop-Molotov, îi reparaiază pe cei 140.000 de germani, locuitori ai Basarabiei.

După aceasta, poate începe ceea ce ar trebui să fie denumit “holocaustul românesc”. Într-un an, rușii deportează în Siberia 150.000 de români din Basarabia: foste oficialități, frunțașii satelor, învățătorii, preoții. În locul lor, rămân mai mulți evrei, găgăuzi, ucraineni, ruși și tătari, care le preiau proprietățile. Stalin va continua, după război, exterminarea etnică a românilor: 250.000 de români sunt deportați în tundra rusă, până în 1948. În 1949 mai sunt deportate alte 11.324 de familii (81.000 femei, copii, tineri, bătrâni). Acestora, care, în mare parte, vor muri în înghețata Siberie, li se vor adăuga 150.000 de români, lăsați să moară de foame în anii secetei din 1946-1947.

Sunt peste 600.000 de români, care au fost făcuți să dispară din Basarabia, într-o perioadă scurtă de stăpânire a Rusiei comuniste.

Să adăugăm acestor aberații criminale și desființarea bisericii ortodoxe românești și continuarea măsurilor, introduse încă din 1812, de eliminare a limbii române din școli și administrația publică.

Teroarea sovietică este similară cu măsurile de de-naționalizare introduse în școlile din Transilvania, de administrația maghiară, după 1867, ca parte a Imperiului Austro-Ungar, și cu crimele armatei ungare și exodul ardelenilor în Regatul României în 1939, după Dictatul de la Viena. Nimic întâmplător și inexplicabil, având în vedere că spiritul sovietic dăinuia și în Ungaria, încă din 1918, de la Bela Kun.

Basarabia și românii de acolo mai speră, și acum, să reîntrească ființa românească din ambele părți ale Prutului. Românii din Bugeac (gurile Dunării) și Ținutul Herței (Bucovina) vor rămâne, cu largul concurs al guvernanților noștri postdecembriști, o “populație”, cel mult tolerată, pe un teritoriu pe care l-au stropit cu sângele lor, secole de-a rândul, moșii și strămoșii lor. Ne rămâne doar să ne întrebăm, precum poetul: “Unde ești tu Țepeș Doamne ?”; Sau, să evocăm, prin cântec, pe: “Ștefan, Ștefan Domn cel Mare”.

C.H.Alupului Rus

200 DE ANI DE LA ANEXAREA BASARABIEI DE CĂTRE RUSIA ȚARISTĂ - 1812-2012

Lumea începutului de secol XIX are frământările sale, tulburi și grave, acute sau cronice. În plan internațional, forțe noi aspiră la accesul la masa bogățiilor. Litera unor vechi tratate este tot mai nesigură și ușor de eludat și violat. Nu se stinge bine un conflict, că se iscă altele. Pentru Români nu este nicidecum suportabilă vecinătatea cu trei imperii, mereu predispușe la dominație și rapturi. Slăbiciunile Porții Otomane își pun amprenta pe destinele Neamului Românesc, așa că, mai întâi, Bucovina (1775), după care, Basarabia (1812), fac loc noilor stăpâni, Imperiul Habsburgic, în primul caz, Imperiul Țarist, în cel de-al doilea. Pământul românesc era tot mai devastat, nu

doar de invazii militare, ci și de lăcuste, de ciumă, cutremure, secetă, conflicte boierime - domnie, protestele, memoriile erau sortite, din capul locului, eșecurilor sigure, diplomația vremii fiind departe de a aduce Românilor servicii reale.

Poziționate limitrof, fostele ținuturi și județe ale Moldovei, Botoșani și Dorohoi, au avut întotdeauna o altfel de vibrație, una patetică, cugetul și sufletul bătând tare pentru frații de peste Prut, pentru soarta românilor basarabeni, de aceea, bunăoară, acum 100 de ani, se scrie, în paginile „Soliei” dorohoiene, „ZI DE DURERE”, de către publicistul Neculai Buțureanu („Solia”, organul național - democraților, Dorohoi, 13

mai 1912), de aceea, împotriva răpirii Basarabiei, nu exista decât „PROTESTARE” („Solia”, 20 mai 1912) - „Astăzi în 16 Mai 1912 se împlineste una sută de ani de când Moldova de dincolo de Prut ne-a fost răpită, de când pământurile moldovinești dintre Prut și Nistru, apărate de strămoșii noștri în contra Turcilor, Tătarilor, Cazacilor, Leșilor și alte popoare dușmane, ne-au fost luate prin silnicie și alipite la un stat al cărui popor este de alt neam decât al nostru, popor care la umbra Sfintei Cruci nu face decât să-și întindă hotarele în paguba popoarelor mici./ De o sută de ani de când peste două milioane de moldoveni, răpiți de patria lor firească, zac sub jugul străinismului și al apărării, de o sută de ani

răpitorii, sluiți de câțiva răpitori de neam, plătiți fie cu ranguri de boierie fie cu banul trădării, încearcă să dezhădăcineze (...). Ei, cum să nu consemneze Nec. I. Buțureanu ceea ce avea să se întrupeze peste puțin timp! - ROMÂNIA MARE („Solia”, Dorohoi, 9 decembrie 1918).

Acum, vechea ZI DE DURERE s-ar transpune, logic și firesc, în DOUĂ VEACURI DE DURERE.

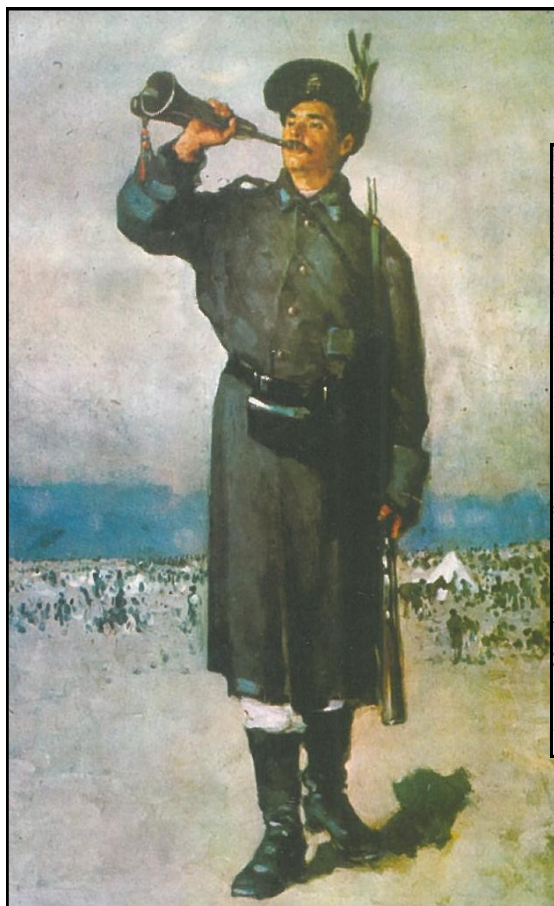
Ionel BEJENARU

1877-2012 - 135 DE ANI DE LA PROCLAMAREA INDEPENDENȚEI ȚĂRII INDEPENDENȚA DE STAT A ROMÂNIEI - SUMĂ A ISTORIEI NOASTRE NAȚIONALE

Descălecători de Țară, dătători de legi și datini, au ridicat stavilă în fața crotropitorilor, la Posada, în 1330, „la Rovine, în câmpii”, la Podul Înalt, în 1475 etc. Pe Neajlov, oastea condusă de Mihai Viteazul scrie o nouă filă în cartea de aur a luptei pentru Independența Țării. „Biruința smulsă la Călugăreni - scria Nicolae Iorga - n-a fost fapta unui singur om, ci a unui neam întreg, a miilor de tineri care de bunăvoie s-au coborât sub brazdă, ca să putem trăi noi cei de astăzi”. Neconținute sunt bătăliile purtate de înaintașii noștri pentru apărarea ființei naționale și neatârnată de-a lungul întregii istorii a Românilor. În Revoluțiile secolului al XIX-lea, ideea și idealul Independenței s-au afirmat cu putere în gândirea social-politică înaintată, cu acoperire faptică și jertfă. Nicolae Bălcescu, cel care prefigurase cu

clarviziune sarcinile Revoluției viitoare, arăta că „libertatea din lăuntru este fără putință a dobândi fără libertatea din afară”. Programele Revoluției pașoptiste înscriu la loc de frunte idealul unui întreg popor, Independența - „Un singur stat neatârnat românesc”. Evenimentele imediat următoare aveau să o confirme. Unirea Principatelor Române Moldova și Muntenia, la 1859, sub Alexandru Ioan Cuza, a făcut posibilă Proclamarea Independenței de Stat a României, victoria în campania militară din 1877-1878, luate ca operă a Poporului Român. A fost recunoașterea în fața lumii, și din partea ei, că „românii și-au dovedit dreptul de a exista ca națiune independentă”.

Ionel BEJENARU

CETATENI!

„Fiți orașului, șai judeciului nostru, regimentul 16 de Dobroanți și escadronul III Calarași se 'ntorn învingători și plini de glorie la căminele lor.
Se mergem sef intimpinăm!
Se le eșim înainte cu pâne și sare.
Mândri de ei, se aruncăm în calea lor flori, în brațele lor iubire și inimă adevărat romănesc; ei și-au vërsat singele pentru noi, pentru a ne apăra bunurile, viața noastră, vetrele noastre, moșia strămoșilor.
Intorcerea copilului în sinul mamei e o serbare a familiei.
Intorcerea eroului în sinul patriei e o mare serbare națională.
Un banquet demn de voi, demn de orașul și judeciul Botoșani, trebuie să 'ntimpine pe frații noștri.
Ofrande se primesc la Primărie.
Cetățeni!
Nuav nevoe să vë spun mai mult: vë cunosc.
Vë aștept!
Primar: **T. BOYAN.**

Botoșani, 1878 August 6.
No 2400.
Secretar
G. S. Francu.

LISTĂ DE SUB-SCRIPTIUNE
PENTRU

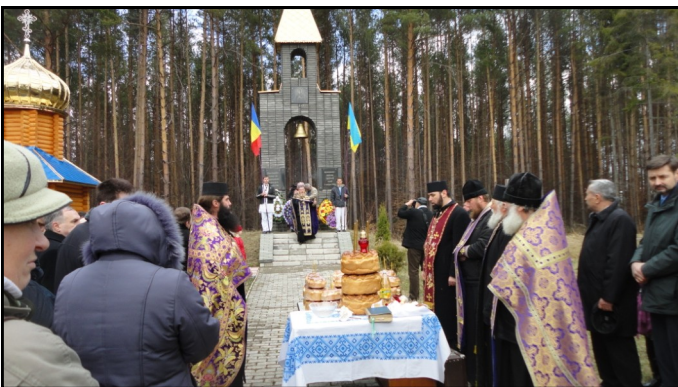
FÂNTÂNA ALBĂ - KATYNUL ROMÂNESC

Mărturii ale supraviețuitorilor masacrului de la Fântâna Albă (Bucovina de Nord), comis de trupele sovietice asupra populației românești, la 1 aprilie 1941.

Duminică, 1 aprilie 2012, s-a comemorat împlinirea a 71 ani de la masacrul de la Fântâna Albă. Au participat români de pretutindeni. O ceremonie religioasă, în prezența reprezentanților autorităților regionale ucrainene, a marcat evenimentul.

Un monument, ridicat pe acel loc, și mai multe cruci amintesc viitorimii de oribila crimă a ocupanților sovietici.

Consemnăm câteva din declarațiile unor martori, supraviețuitori ai masacrului, prezenți la ceremonie.

HUȚAN PETRU,

(născut în comuna Cupca, jud. Storjineț, refugiat, din 1944, în România).

...În prima fază, după ocupația din 28 iunie 1940, oamenii erau instigați să se răscoale și să ceară trecerea în România (erau un fel de cerșetori ce treceau prin sate și îndemnau oamenii); Rușii au început să lucreze la niște cazemate, la intersecții de drumuri; S-au impus cotele de cereale și de animale; Au început deportările; Întâi au deportat patru familii din Cupca și lumea se aștepta că, treaba asta se va întâmpla cu toți cetățenii. Nemulțumirea asta se discuta și în biserică și, după slujbă, oamenii se-ntrebau ce-ar trebui să facă: ar trebui

să depună cereri de plecare în România?...S-au hotărât să meargă la raion, la Hliboca (Adâncata); Au stabilit data de 1 aprilie.

La 1 aprilie, s-au tras clopotele în sat și, la acest semnal, lumea s-a adunat în centrul comunei. Am așteptat până au venit și celelalte comune: Chiudeiul, Igeștiul, Pătrăuțiul.

La Hliboca au încercat să vorbească cu autoritățile de-acolo, dar nimeni n-a vrut să vorbească cu oamenii. S-a constituit o comisie, un colectiv de oameni, care să vorbească cu autoritățile. Acestea le-au spus: „Duceți-vă acasă, că vom rezolva problemele!” dar, oamenii au replicat: „Așteptăm de, aproape, un an de zile, ca să se rezolve cererile!”

La întoarcere, pe drum, oamenii și-au zis: „Nu ne mai ducem acasă, căutăm un drum, care-i cel mai aproape de frontieră, și mergem acum!”... Lăsau tot ce-aveau, rămânând numai cu ce erau îmbrăcați, numai să plece în România.

În comuna Suceveni, s-a intrat în biserică și s-au scos prapurile; Oamenii s-au încolonat, cu prapuri în față; Erau mii de oameni (patru, cinci, șase mii, de pe valea Siretului), erau foarte mulți! Asta, în ziua de 1 aprilie 1941.

Din Suceveni, pe drumul către frontieră, am fost ajunși de o subunitate de cavalerie, care a flancat, de ambele părți, coloana mulțimii... Am ajuns sus, aici, la Fântâna Albă.

Era după amiază, pe la orele două-trei, și era foarte cald, timp frumos. Noi eram către sfârșitul coloanei. Când am ajuns să ne urcăm sus, pe platou, aici, pe undeva - aveam 14 ani, au trecut peste șaptezeci de ani de-atunci - , am auzit primele salve de armă automată.

Tata spune: „Stai, măi copile!” Lumea s-a oprit - cei care n-ajunseseră, încă, aici, pe platou - , să vadă ce se-ntâmplă. De la marginea pădurii - erau tranșee pregătite -, au început să tragă. De-acolo trăgeau ei! (indică direcția-n.n.). Oamenii au început să țipe și să se vaite! Unii erau cu soția și copiii; Au început să se strige unii pe alții; Se trăgea în continuare; Unii oameni au reușit să intre în pădure, dar se trăgea, după ei, și-acolo... Grănicerii aceia și călăreții care-au venit, ei au tras în oameni;... Armata sovietică a tras în oameni!

Văzând vaietul de-acolo, noi am fugit și ne-am ascuns pe malul Siretului, la niște sălcii mari, crescute în malul râului. Acolo am rămas până noaptea, târziu.

O parte din călăreții aceia s-au dus pe șosea și împușcau oamenii care se-ntorceau către case: unde-i vedeau, trăgeau după ei, ca după iepuri. O parte a mai scăpat, o parte-au împușcat acolo, pe câmp; Asta, între Suceveni și Cupca.

Toată noaptea, călăreții aceia au galopat prin sate. Erau un fel de mongoli, probabil, o unitate specială N.K.V.D., de la Cernăuți.

Noi, noaptea, am mers pe malul Siretului, căci n-am

ieșit la șosea, ca să nu ne întâlnim cu nici un om. Am ajuns, așa, acasă.

Un timp, nu le-au zis oamenilor, nimic, apoi, s-au făcut niște tabele, fiecare declarând cu cine mai fusese. Începând cu data de 13 iunie, au început deportările: venea de la raion o mașină-dubă, la primărie; Un agent chema la primărie cetățenii de pe tabele; Cu un soldat, cel deportat se ducea înapoi, acasă, lua ce putea, îl băgau în dubă și-l duceau la raion; de la raion, îl deportau, cu trenul, în Siberia sau Kazahstan.

UNGUREANU IOAN, al lui PETRU

(născut în Cupca, raionul Hliboca)

...Pe 22 iunie 1941, a început războiul...au revenit românii.

Pe 1 aprilie (1942- n.n.), la biserică, preotul a spus: "Oameni buni, care doriți, mergeți azi la Fântâna Albă, că, acolo, este prohodul pentru oamenii împușcați la graniță!"

Era o căldură de douăzeci de grade; Eram desculți; N-am mers prin centru, în Cupca, am luat-o pe de-a dreapta, prin Suceveni, prin pădure.

Ajungând aici, erau cam peste cinci mii de oameni și douăzeci de preoți...

Țin minte, bine, aici erau două morminte mari, așa, ca la 3m, lat, și 4m, lung.

A fost o slujbă, prohod.

Un om din Iordănești - el a murit anul trecut (2011- n.n.) - mi-a povestit cum a fost aici, când au împușcat oamenii...

Când au început a trage mitralierele, din dreapta și din stânga - lumea mergea pe toloaca asta -, el s-a retras la marginea pădurii și s-a băgat sub o movilă de ramuri de copaci tăiați; A stat acolo, flămând, două zile.

A doua zi, dimineața, grănicerii au scos oamenii din Fântâna Albă, lipoveni, și din Caminca, cu hârlețe, să facă gropile și să-i îngroape. Aici, pe tot câmpul, erau oameni morți. Erau și vii. Lipovenii și ucrainenii (cămincenii) dădeau cu hârlețele în cap, ca să nu muncească...Asta era o jale mare!... Și-așa i-au strâns

grănicerii și i-au pus în două gropi, aici... La crucile și prapurii, cu care veniseră oamenii din Suceveni, le-au dat foc...

A consemnat,
Paul-Mircea Iordache

Micropoeme (16)

Vârtecușul

În mijloc de drum,
un grup de frunze
moarte
a încins hora.

Relativitate

Lumina, Spațiul
și acest vameș: Timpul
-
dar, totul curge.

În urechile

Primăverii, atârând -
flori de mesteacăn.

Făclii de Paște,
în mâna Primăverii -
tulpini de mesteceni.

Mesteacăn înflorit

Un candelabru,
c-o singură făclie
și mii de ciucuri.

Eroism matern

Pe un ram de brad,
porumbițe în duel -
castelul: un cuib.

Primăvară bacoviană

Flori se-neacă-n ploi
și e un frig de toamnă
April travestit.

Ebrietate vegetală

Îmbătate doar...
cu picurii de ploaie -
flori vărsând cupa.

Revedere

Și totuși... Soare -
Iubirea Primăverii,
cu lacrimi din nori.

Sărutul Iernii

Frig primordial -
răsuflare din cosmos,
aer de cristal.

Înzăpezire -

Din dune viscolite,
fumul caselor.

Zăpezi înfrânte -
Coastele dealurilor,
turme de zebre.

19 aprilie 2012
Paul-Mircea Iordache

Buna Vestire, la Chișinău

Duminică 25 martie, alături de o micuță și inimoasă delegație botoșăneană, am luat drumul capitalei est-moldave, Chișinău, pentru a susține și participa la o grandioasă manifestare, închinată împlinirii a 94 de ani de la Unirea Basarabiei cu România, 27 martie 1918. Astfel, împreună cu inginerul Paul-Mircea Iordache, președintele filialei botoșănene a Uniunii Vatra Românească, membrii Filialei 1 Botoșani a Sindicatului Cadrelor Militare Disponibilizate (SCMD), Mircea Comăneci, Ioan Ștefancu, Gheorghe Timofte și Petru Ursache, și veteranul jurnalist Corneliu Filip, am străbătut, dus-întors, într-o singură zi, peste 500 de kilometri, din rațiuni pur patriotice, conștiinți fiind că, în noile împrejurări, istoria nu mai trebuie să fie falsificată. Peste o mie de oameni au dat curs invitației Consiliului Unirii de la Chișinău, prin participarea la marșul și mitingul ce a dorit să demonstreze că Basarabia a fost, este și va rămâne pământ românesc. La startul marșului, din fața Academiei de Științe a Republicii Moldova, am fost întâmpinați de distinsul profesor de limba română, Valeriu Ostaș, președintele Societății culturale „Casa Limbii Române” - Căușeni, un om demn de toată admirația, care este și consilier local al Partidului Liberal, în cadrul Consiliului orașenesc Căușeni. Generoasa gazdă a dăruit delegației botoșănene câte un exemplar al lucrării „Membrii Sfatului Țării, 1917 - 1918”, un dicționar scris de Alexandru Chiriac. La capitolul: schimb de lucrări valoroase românești s-a alăturat și inginerul Paul-Mircea Iordache, care a distribuit gratuit zeci de exemplare din recentul număr al publicației Vatra Noastră Românească, dedicată împlinirii a 94 de ani de la Unirea Basarabiei cu România. Publicația cuprinde interviuri cu academicianul Florin Constantiniu, Declarația Consiliului Unirii adresată guvernelor europene și comunității internaționale, mesaje de la patriotul Florin Cârlan, din New York, către compatrioți, precum și penultima parte a unui interviu de suflet realizat cu profesorul universitar Ilie Popescu, președintele societății Golgota de la Cernăuți. Revenind la impunătorul marș de la Chișinău, acesta s-a derulat pe Bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt, într-o armonie deplină, la eveniment ținând să participe, din rațiuni patriotice și unioniste, și reprezentanți ai Noii Drepte, care nu s-au lăsat până nu au cântat și „Nimic pe lume nu-i mai sfânt/ Și mai frumos pe-acest pământ/ Decât să mori ca luptător/ Înfașurat în Tricolor”, refren celebru al Mișcării Legionare, din vremea începutului mișcării, condusă de Corneliu Zelea Codreanu, când aceasta era animată de cele mai înalte vibrații patriotice. Că, după aceea, a venit Horia Sima și totul s-a transformat într-o amestecătură, confundată cu fascismul, asta e altă poveste....Însă, pata neagră de culoare a acțiunii românești de la Chișinău a fost aruncată de protestele huliganice ale comuniștilor. Manipulați draconic de tovarășul, fost colonel de miliție, Vladimir Voronin, liderul Partidului Comunist

din Republica Moldova, un grup de vreo 50 de persoane cu comportament de hiene, greu de ținut în frâu de organele de ordine, au lansat invective dure la adresa pașnicilor manifestați. „Hotin. Benderi. Tatarbunari. Vreți o repetare?”, „Patria noastră e aici, voi plecați acasă peste Prut!” și arătarea degetului mijlociu au fost mesajele lor, adresate unor români. Vociferarea lor, însă, nu au reușit să distrugă vitalitatea unei acțiuni impresionante, prin mulțimea manifestațiilor pașnici, a drapelurilor tricolore, cât și a chemărilor hotărâte la Unire. Manifestația a fost pigmentată și cu o horă a Unirii, în chiar Piața Marii Adunări Naționale, adică lângă marea statuie a domnitorului Ștefan cel Mare și Sfânt, și istoricul ceas din fața clădirii Guvernului Republicii Moldova. Și încă un aspect: ca de obicei, când merg la Chișinău, cumpăr, de fiecare dată, și presă de limba română, ale bunilor mei prieteni de la Timpul, Literatura și Arta, Ziarul de Gardă, Jurnal de Chișinău; dar și publicații antiromânești, pentru că e bine să știi ce mai gândește și... dușmanul. Și pentru că tot vorbeam de grosolana manipulare comunistă, în ultimul număr al ziarului Comunistul, publicație de un leu, al PCR, văd pe prima pagină un fragment din Scrisoarea a III - a, de Mihai Eminescu. Respectivul fragment, chipurile, se vrea o replică la adresa liberalilor din republică, pentru că, la vremea aceea de secol XIX, Eminescu a avut un ton aspru la adresa liberalilor acelor timpuri. Numai că, tovarășii comuniști au publicat fragmentul așa: „Încît fonfii și flecarii, (...) și gușății/ Bilbiiți cu gura strâmbă sunt stăpâni ai nații!”. După umilele mele cunoștințe, acolo unde este paranteză cu puncte de suspensie, trebuia scris „găgăuzii”. Ori, tovarășii comuniști nu au vrut să-i deranjeze pe cei din UTAG, adică găgăuzii din interiora republică găgăuză. Eminescu nu poate fi cenzurat, tovarășe Voronin! Și nici Doina eminesciană, pe care dacă, încă, nu ai citit-o, pune mâna și lecturează-o! Și, dacă te țin epoleții, public-o în Comunistul!

Gabriel BALAȘA - Informatorul Moldovei

De la stânga la dreapta: prof. Valeriu Ostaș, Căușeni; ziaristul botoșănean Gabriel Balașa; poetul acad. Nicolae Dabija; ing. Paul-Mircea Iordache (Chișinău, 25 martie 2012)

Adevăruri pe o frunză...

*"Când dai, la început dai din ceea ce ai, apoi,
de la un moment dat, dai din ceea ce esti."*

MANIFEST DE UNIRE

- Secvență -

În anul 2012 se împlinesc două secole de la ruperea Basarabiei din trupul vechii Moldove.

Două secole de nedreptate.

Două secole de străinie.

Forumul Românilor de Pretutindenii susține proiectul propus de FDRM, ca acesta să se realizeze cu ajutorul societății civile, al partidelor și al concetățenilor noștri, dar care, se subliniasse în documentul respectiv, nu va putea fi înfăptuit decât cu concursul nemijlocit al celor două guverne, al României și al Republicii Moldova, și anume: înlăturarea consecințelor Tratatului de la 1812 dintre Kutuzov și marele vizir Ahmet Pașa, devenit în 1939 Tratatul Ribbentrop-Molotov.

Toate statele lumii au condamnat Pactul Ribbentrop-Molotov. Dar pe noi, nu atât asta ar trebui să ne preocupe, cât anularea consecințelor acestei înțelegeri de sfârtecăre a României de către Hitler și Stalin. Iar înlăturarea acelor consecințe depinde doar de noi, de cei despărțiți, cărora li s-a impus să locuiască în state diferite.

Problema Basarabiei nu mai constituie subiect de litigiu dintre România și Rusia sau dintre România și URSS, ci unul dintre România și republica Moldova. Adică dintre noi și noi.

Din păcate, chiar dacă Pactul Ribbentrop-Molotov nu mai constituie o actualitate, el mai este înfipt în noi. De acolo, trebuie scos mai întâi.

Istorici „de-ai noștri”, și nu străini, sar în apărarea acestui Pact criminal, cu afirmații bizare, ca cea inserată în Enciclopedia „Republica Moldova”, apărută în 2008 (la pagina 185): „... 28 iunie 1940 e un an de restabilire a statalității moldovenești”.

FRP propune, crearea unei Comisii româno-române sau, dacă vreți, moldo-române, la nivel guvernamental, sau pe lângă cei doi președinți, care s-ar numi: Comisia de lichidare a Consecințelor Pactului Ribbentrop-Molotov, care să elaboreze un plan de acțiuni concrete (din proiectul înaintat de către For, celor două guverne, a fost realizat doar unul: scoaterea sârmei ghimpată de pe Prut).

Nu trebuie să așteptăm de la alții să ne facă dreptate.

Dreptatea trebuie să ne-o facem chiar noi.

Mereu se vor găsi argumente, pentru tergiversarea mult așteptatului moment, acela, de a fi împreună.

De vreo 20 de ani, ni se spune că momentul unirii încă n-a sosit, iar conjunctura nu e favorabilă. Dar care state, atunci când s-au unificat, au avut conjuncturi favorabile?!...

Conjuncturile depind, în primul rând, de voința popoarelor care vor să-și schimbe destinul și nu de cele care doresc să perpetueze o nedreptate.

Momentul a sosit.

Acesta, nu mai poate fi amânat.

Nimeni nu ne poate impune, să facem altfel decât așa cum dorim.

Atâta vreme cât nu vom realiza Unirea, nici uneia dintre țările noastre, nu-i va merge bine.

Avem o singură istorie, o singură Dunăre, o singura limbă și un singur Dumnezeu!

Avem o singură Țară și ea se cheamă România!

Ar fi un mare păcat ca prin mijlocul ei să mai treacă sârma ghimpată, însemnându-i frontierele despărțitoare.

De poporul român depinde pe unde vor trece, mâine, granițele U.E.: pe râul Prut, pe râul Nistru, sau chiar dincolo de el.

Este o misiune a istoriei de care poporul român trebuie să fie mândru și pe deplin responsabil!

Să ne regăsim, mai întâi, în România, iar împreună cu ea – și-n Uniunea Europeană.

E unica noastră șansă.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Nicolae DABIJA

Președinte de onoare a

“WORLDWIDE ROMANIAN FORUM”

(Forumul Românilor de Pretutindenii)

PAUL – MIRCEA IORDACHE

INTERVIU cu Prof.dr.doc.ILIE POPESCU*)

Partea a V-a (ultima parte)

*) Doctorul în filologie, docent universitar, Ilie Popescu este una din victimele deportărilor staliniste din Bucovina de Nord, el însuși fiind deportat, la vârsta de șapte ani, împreună cu întreaga sa familie, în Kazahstan, regiunea Kokceatov, localitatea Arâkbalâk. Tatăl lui a participat la tentativa de evadare, de la 1 aprilie 1941, la Fântâna Albă, din zona ocupată de trupele sovietice, încercare soldată cu un masacru al românilor bucovineni, pus la cale și executat de unități speciale ale armatei sovietice. Pentru români, Fântâna Albă reprezintă ceea ce este Katynul pentru polonezi, cu deosebirea că, la Fântâna Albă a fost masacrată populația civilă (sute de bărbați și femei, bătrâni și tineri, mame purtând copii în brațe, încolonați într-o procesiune, în frunte cu preoți și cu prapuri, au fost mitraliați și îngropați, a doua zi, în gropi comune, unii dintre ei, încă agonizând).

P.M.I.: S-ar putea ca, din partea autorităților ucrainene să existe reticențe și, atunci, în discuțiile cu autoritățile românești, să aibă rezerve în a vă promova... V-ați gândit la asta ?...

I.P.: Societatea „Golgota” este agreată de ucraineni, pentru că ei au pățit-o, tot ca noi !; Dar, noi am apelat la ajutorul României și... nici un răspuns nu ne dau la scrisori... Noi facem demersuri către Guvern, către Președinție și către Parlamentul României ... și nu ne răspund.

P.M.I.: Sunteți siguri că ajunge la destinație corespondența ? ...

I.P.: Am dat în mână documentele, fie că venea un ministru din România, sau chiar Primul ministru.... Ei ar trebui să controleze, unde se blochează canalul de comunicare...; Eu să controlez, unde -i blocajul?!...Concluzia e că n-au avut interes !

E drept , demersurile le-am făcut în perioada legislațiilor anterioare, în timpul lui Iliescu...

P.M.I.: Iliescu era „tolerant” cu Moscova....

I.P.: Mai pe scurt, n-am primit nici un răspuns, nimica !...

Mi-amintesc că le-am cerut: o mașină de scris ...

P.M.I.: Calculator, trebuie să cereți, acum ...

I.P.: Atunci, nu erau așa răspândite calculatoarele...; să ne dea un xerox; un autoturism cu care să ne deplasăm prin sate, în vederea ridicării monumentelor victimelor stalinismului. Sunt oameni care nu pot umbla, reveniți din Siberia, aproape morți... Să ne dea înlesniri pe la spital, pentru victimele deportărilor și, în general, să ne susțină financiar.

P.M.I.: Dumneavoastră nu v-ați limitat doar la evidențierea atrocităților stalinismului ci, ați militat și pentru emanciparea națională a românilor din Bucovina de Nord , pentru

drepturile lor, ca minoritate etnică, în prezent, în acest teritoriu...

I.P.: În Statutul societății „Golgota” sunt înscrise toate aceste obiective; Tot ce facem noi...I-am înmănat acest Statut lui Năstase, când a fost pe-aici.... Nu sunt membru în nici un partid.

P.M.I.: Nici eu !...

I.P.: Dar, nici măcar n-au răspuns; Să fi spus: „Suntem și noi în criză, avem necazuri!”, și, noi am fi înțeleși; Dar, nici răspuns să nu dai ?!...

P.M.I.: Și, în prezent, ați mai făcut demersuri ?...

I.P.: N-am mai făcut !... Dacă nu ne-au răspuns, ce să mai facem?...

P.M.I.: Mai încercați și-acum , poate există o altă orientare , la București....

I.P.: Eu sunt, de câteva luni, președintele Societății „Golgota”; Am ca obiectiv să reanimez fostele filiale, să le trezesc din adormire; să fac legitimații la toți membrii; deci, să ne întărim organizatoric; să intervin sus, ca, celor ce au fost reabilitați — victimele stalinismului — să le ridice pensia cu 50 de procente; asistența medicală să fie gratuită; medicamentele să fie subvenționate, integral, sau măcar 50 de procente; transportul gratuit ...

P.M.I.: Solicitățile astea sunt către autoritățile ucrainene ?...

I.P.: Astea, către ucraineni; pentru restul problemelor , vrem o întâlnire cu consulul român de la Cernăuți; României, eu îi cer un singur lucru: să nu facă discriminări între societățile militante românești, de aici. Pe mine, asta mă doare , ca președinte.

P.M.I.: Spuneți-mi, la Consulat, nu aveți „intrare”, cum se spune?...Cunoașteți persoanele de la Consulat, care au în sarcină resortul relațiilor culturale?

I.P.: Am avut o întâlnire , toți reprezentanții societăților culturale românești din regiunea Cernăuți, cu ambasadorul român și, fiecare a cerut ajutor; Eu i-am spus: ” Eu cer, de la dumneavoastră, ceea ce puteți face: să asigurați un autocar pentru o excursie în România, la locurile sacre pentru noi : bisericile din Bucovina, cetățile Moldovei ș.a., pentru toți cei ce au văzut numai grațiile închisorilor staliniste și-acum, mai având câțiva ani de trăit, doresc să vadă, cu ochii lor, aceste locuri frumoase din România. Când vor pleca din această lume, să plece cu inima împăcată... Unii au pașapoarte, dar unii nu au.” Și, ei au răspuns că pot să rezolve aceste doleanțe și să facem liste. Vom face o documentație , în acest sens. Să zicem, vizitarea zonelor : Botoșani, Suceava, Neamț, partea asta, aici e bogăția...

P.M.I.: Da, avem aici: mănăstirile , cetățile , localitățile natale ale lui Eminescu, Enescu, Iorga, ...

I.P.: *Asta ar fi prima etapă; A doua etapă : cei ce sunt bolnavi, să fie duși în stațiuni balneare, și să se îngrijească ; sunt câțiva , poate vreo zece- cinsprezece; lucruri elementare, pentru o țară puternică !*

P.M.I.: Am înțeles !...

I.P.: *Vom face o documentație pentru Consulat. Dacă noii funcționari, care au venit la Consulat, ne vor înțelege...*

P.M.I.: Dar, din punct de vedere al unității românilor din Bucovina de Nord și pentru a revitaliza conștiința națională românească trebuie, neapărat, să vă dați mâna cu celelalte societăți culturale, implicate în sfera națională, în cultură și activități școlare și în domeniul religios; Apropos !... Cum stați cu bisericile ?...

I.P.: *Bisericile; Eu am vorbit cu preoții și enoriașii și s-au cam supărat pe mine.*

P.M.I.: La Cernăuți, aveți Episcopie ?

I.P.: *Toate bisericile românești sunt subordonate Patriarhiei din Moscova! Nu ne supunem Kievului !.*

P.M.I.: Și asta este un lucru bun sau rău ?

I.P.: *Este și bun și rău! Pe teritoriul Ucrainei activează două biserici: una, zisă tradițională, care este sub jurisdicția Moscovei și, cealaltă – autocefală - , care este, zisă națională, a Kievului.*

P.M.I.: Pravoslavnică mamă Rusia nu se lasă... Aici, la Cernăuți., aveți un Protopopiat , Episcopie, ce-aveți ?

I.P.: *Avem, totul ca în România...*

Preoții dependenți de Moscova nu prea sunt sub control și lor le convine această situație.... Din donațiile enoriașilor către biserică, o parte ia calea Patriarhiei de la Moscova.

P.M.I.: Dar, care dintre biserici susține cauza națională românească mai bine ?...

I.P.: *Absolvenții facultăților de teologie, care au studiat în România, cei ce se întorc, predică mult mai bine și mai frumos; Înainte erau și tractoriști făcuți preoți...*

P.M.I.: Asta au vrut bolșevicii: să scadă nivelul cultural al preoșimii - care mai rămăsese – și, în felul acesta, să dispară susținerea spirituală a oamenilor.

I.P.: *Preoții noi, tinerii, cunosc istoria și limba și se deosebesc, mult, de cei din timpul sovieticilor.*

P.M.I.: Iată o pârgă de acțiune, în sfera conștiinței naționale și religioase, a românilor nord-bucovineni! Cum ați putea sprijini această transformare ?... În ce cadru se duc

viitorii preoți să facă studiile în România?... Moscova și Kievul nu le oferă posibilități ?

I.P.: *Cu studenții plecați în România, mai apare o problemă: colegii lor, de-acolo, nu prea sunt prietenoși și le ridiculizează vorbirea cu accent sau greșelile de exprimare, ei simțindu-se frustrați. Ei se reîntorc cu impresii neplăcute din mediul studentesc din România; studenții bucovineni și basarabeni fiind etichetați ca „ruși” ...*

P.M.I.: Greșeala aceasta o fac tinerii lipsiți de cultură istorică și de o anumită educație. Eu le-am spus de multe ori : dacă Moldova ar fi fost ocupată până la Siret sau până la crestele Carpaților, acum, eram și noi, așa. Nu e vina celor ocupați de ruși că li s-a impus să vorbească rusește! Acest mod de comportament – ostilitatea dintre fiii aceluiași neam – este tot o diversiune imperială rusească, ce a pătruns , în mod perfid, și în România.

I.P.: *Unii dintre tinerii absolvenți rămân în România - se căsătoresc acolo sau se duc mai departe - și nu se mai întorc aici, unde am avea nevoie de ei. Mai mult, celor ce se întorc , nu li se recunosc diplomele.*

P.M.I.: Dar, de ce ?

I.P.: *Așa, cică, sunt hotărârile: nu ne recunosc diplomele, în general. Trebuie examene suplimentare...*

P.M.I.: Si-aici e o problemă: trebuie să ne recunoaștem reciproc diplomele!...

I.P.: *Da! ... Și, reveniți aici, tinerii nu-și găsesc un loc de muncă .*

P.M.I.: Si, totuși, ați spus că vin preoți care sunt deosebit de valoroși...

I.P.: *Sunt... La Universitatea din Cernăuți sunt pregătiți preoți în limba ucraineană.*

P.M.I.: Și ei, când se reîntorc în satele românești, trebuie să slujească în limba ucraineană?!

I.P.: *Da! Noi, prin lipsa de unitate dintre noi, nu reușim să impunem o secție românească la Universitatea din Cernăuți! Și asta, probabil, convine unora...*

P.M.I.: Domnule profesor, reiau ideea: Dumneavoastră, care sunteți veteranul luptei antistaliniste, care sunteți o dovadă vie a rezistenței românilor împotriva bolșevicilor și a deznaționalizării, aveți o autoritate care v-ar permite să vă adresați autorităților în soluționarea problemelor...

I.P.: *Am făcut multe; Aș putea face și mai multe, dacă aș avea susținere...*

P.M.I.: România, cum ar putea să vă ajute, domnule profesor ?...

I.P.: Trebuie o cooperare cu autoritățile ucrainene, pentru slujirea interesului românilor din Ucraina; Și trebuie o unitate a românilor nord-bucovineni, pentru susținerea intereselor lor naționale. Societatea noastră nu se implică politic. Noi acționăm în sfera culturală și civică. Noi nu trebuie să atingem probleme sensibile politic! ...

P.M.I.: Intr-o Europă unită, vom găsi modul de conviețuire, cu granițele spiritualizate...

I.P.: Dacă nu acționăm acum, ne pierdem limba, obiceiurile și portul și muzica și jocurile noastre populare...

P.M.I.: Identitatea națională...

I.P.: Da! ... Și dacă, printr-o minune, Ucraina va intra în UE și vor dispărea granițele, atunci, să-mi spunei, dacă noi ne pierdem românismul, intrăm în Europa cu : „Dobrâi deni”!? și „Zdraizvouite”!?(Bună dimineața!, Bună ziua!)... Și ce vom face noi atunci ? ... Eu, tot le spun la cei tineri!... Să vedeți că, sunt dintre ei, care sunt conștienți și vorbesc cu multă competență. Aceștia reprezintă o speranță pentru viitor!

Scoala sovietică avea ca obiectiv principal: educarea comunistă a tineretului. Este greu să ștergi urmele acelei educații... Dar, e bine, măcar: cei ce nu pot înțelege noblețea țelurilor noastre naționale, măcar să nu ne încurce!...

P.M.I.: Domnule profesor, dumneavoastră ați trăit o viață, în condițiile de aici, și noi vrem, într-o oră - două, să o putem reda. Este imposibil!... Noi vă mulțumim, mult, pentru cele relatate! Dorim să menținem, în continuare, legăturile

între organizațiile noastre culturale! Vă mulțumim, încă odată, pentru acest interviu și vă dorim să aveți numai împliniri, în lupta pentru păstrarea identității naționale a românilor din acest spațiu nord- bucovinean!

Sfârșitul interviului

Chișinău, 25 martie 2012.

Fântâna Albă, Bucovina de Nord, 1 aprilie 2012.

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Redactor-șef: Ionel Bejenaru

Redactori: Paul-Mircea Iordache, Florea Macovei, Mircea Comăneci, Elena Chirilă, George Arhip.

Tipărit în România de

Botoșani, str. 1 Decembrie, nr. 25
www.agata.ro editura@agata.ro